

ROLUL PRESEI ȘTIINȚIFICE ÎN SISTEMUL DE COMUNICARE ȘTIINȚIFICĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

*Conf. univ. dr. Nelly ȚURCAN,
Universitatea de Stat din Moldova*

Résumé

Le système actuel des publications scientifiques périodiques de la République de Moldova s'est configuré à l'aube des années '90 du siècle passé. Selon les données de la Chambre Nationale du Livre, en 1992, sont apparues 14 revues scientifiques, tandis qu'en 2010 on parle de 72 titres. La croissance du nombre de revues scientifiques se produit en même temps avec le développement de l'activité éditoriale au niveau national, y compris à travers la croissance du nombre des publications périodiques de différents genres. Dans ce contexte, conformément aux données du Bureau National de la Statistique, le nombre des revues a augmenté de 99 titres en 2000 à 255 en 2009.

Etant donnés les résultats de l'évaluation, les revues scientifiques ont été classifiées en 4 catégories. Suite à l'évaluation, 71 revues ont obtenu le statut de publication scientifique de profil et ont été incluses dans trois catégories. Actuellement, deux revues font partie de la catégorie A, 19 – de la catégorie B et 50 – de la catégorie C. La surveillance du système des revues scientifiques accréditées par le CNAA permet de constater que certaines revues n'ont pas une apparition régulière, et que d'autres ont stoppé l'apparition pour une période. Ainsi, dans la période surveillée seulement 1200 numéros de revue ont été publiés, soit 82,9% du nombre total des numéros planifiés pour l'édition. De même, l'analyse quantitatif-qualitative permet de conclure que, pour une période de 5 ans, environ 83,6% du volume des revues représentent les articles scientifiques. Entre 2006 et 2010, 22.129 articles ont été publiés

dans les revues accréditées par la CNAA. Le taux des articles d'un certain domaine scientifique est constant dans la période surveillée.

L'analyse des opinions des chercheurs de 10 institutions scientifiques de Moldavie désigne le fait que les revues scientifiques sont vues comme un moyen important de communication entre les savants. Environ 30% des interviewés ont apprécié les revues scientifiques comme l'instrument le plus important de communication formelle.

Mots clés: *communication scientifique, publications scientifiques périodiques, revues scientifiques de la République de Moldova, l'analyse quantitatif-qualitative.*

* * *

Sistemul modern de comunicare științifică s-a format în timpul lui Isaac Newton – 300 de ani în urmă, când dezvoltarea rapidă a științei avea nevoie de o formă instituțională ce ar oferi savanților informații privind rezultatele cercetărilor noi. Savanții aveau nevoie de un mijloc de comunicare ce le-ar oferi posibilitatea nu, pur și simplu, de a comunica, dar de a comunica pentru a disemina rezultatele cercetărilor științifice și a primi aprecieri privind aceste cercetări. Nevoia de comunicare științifică a generat apariția unui nou mijloc de comunicare – revista științifică. Din acel moment, revista științifică, ca o modalitate de liberă circulație a cunoștințelor științifice, joacă un rol important în asigurarea schimbului de informații între părțile interesate în comunitatea științifică și constituie un mediu integrat de dialog.

A.J. Meadows a menționat că, spre deosebire de comunicarea informală care adesea este efemeră și la care participă numai un public restrâns, mijloacele formale de obicei sunt disponibile pentru o perioadă lungă de timp și pentru o audiență extinsă, iar revistele sunt exemple arhetipice ale comunicării formale [7, p. IX]. Timp de peste 300 de ani revistele științifice s-au schimbat cardinal. Sistemul de reviste științifice a devenit destul de complex, implicând mai multe funcții ale altor sisteme specializate, precum și alți participanți care au modificat funcțiile sistemului.

Lucrările științifice publicate, inclusiv articolele din revistele științifice, nu sunt numai un rezultat semnificativ al activității sistemului științific al țării, ele indică, de asemenea, gradul în care țara este integrată în comunitatea științifică internațională. De menționat că numărul total de reviste științifice din întreaga lume depășește 100 000. Însă doar 10 000 din acestea sunt considerate „reviste din fluxul principal” („*mainstream journals*”) al științei, incluse în bazele de date Thomson ISI. După aceste date este apreciată performanța științifică a oricărui colectiv sau individ pe plan internațional. Contribuția Moldovei în toate publicațiile din lume în anul 2006 a fost de 0,04 % [6, p. 176]. Conform datelor pentru anul 2008 în Moldova numărul de articole științifice publicate în revistele cu factor de impact, per cercetător științific, a constituit 0,09. Pentru comparație, de exemplu, în Grecia numărul de articole științifice, per cercetător științific, publicate în revistele cu factor de impact este de 0,48; în Turcia – 0,39; Ungaria – 0,33; Polonia – 0,30; Germania și Franța – câte 0,29; Cehia – 0,27; SUA – 0,23; România – 0,21; Rusia și Ucraina – câte 0,06; Belarus – 0,05 articole [6, p. 27]. Moldova are o performanță modestă a științei pe plan mondial și după indicatorii privind producția științifică pentru perioada 1996-2010 este plasată pe locul 94 din 236 de țări

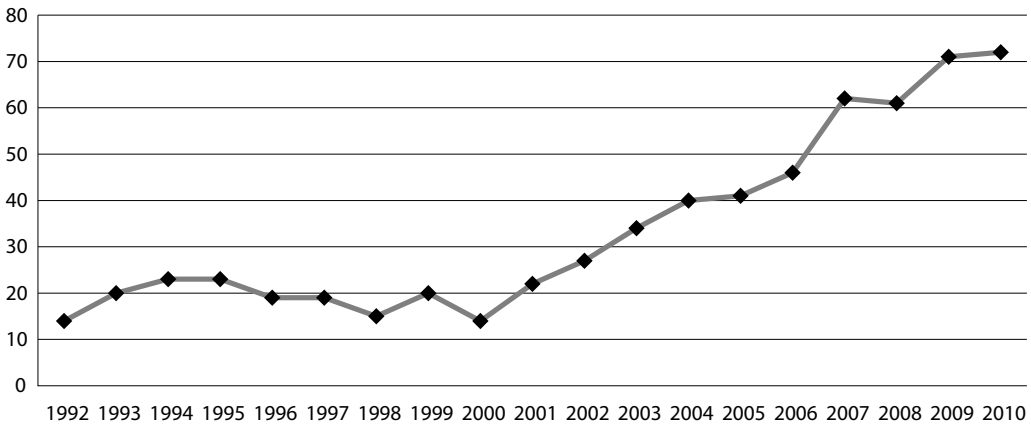
[9]. De asemenea, Moldova figurează cu 61 de publicații pentru un milion de locuitori, fiind depășită de multe țări, printre care Grecia cu 827 de publicații; România – 231; Bulgaria – 292; Bosnia și Herțegovina – 76 [11, p. 191].

Aceste date demonstrează că în Moldova sistemul științei este relativ nedezvoltat [11, p. 188]. Sunt, deci, necesare măsuri radicale de reformă pentru a îmbunătăți sistemul de cercetare în Republica Moldova. Esența acestei reforme este transformarea cercetării științifice din Moldova într-un pilon al dezvoltării economice, așa cum este ea în multe alte țări în tranziție. Schimbările au fost inițiate prin aprobarea în anul 2004 a *Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova* [4].

Este necesar să remarcăm că în contextul acestor schimbări a fost necesară și reformarea sistemului de reviste științifice atât în calitate de mijloc de comunicare științifică, cât și de validare a rezultatelor de cercetare științifică.

Sistemul publicațiilor periodice în perioada postsovietică a suferit transformări radicale. Problemele economice, în primul rând, au influențat funcționarea sistemului de reviste, care reflectă și situația existentă în sistemul de cercetare-dezvoltare din Moldova. Sistemul actual al publicațiilor periodice științifice din Republica Moldova a început să se configureze la începutul anilor '90 ai secolului trecut. Sistemul publicațiilor periodice din perioada sovietică fusese desființat, unele reviste și-au încetat apariția, altele au sistat pentru o perioadă publicarea materialelor. În afară de aceasta, în condițiile unui stat independent, Moldova trebuia să-și constituie propriul sistem de comunicare științifică pe baza revistelor științifice. În primii ani de independență se editau doar câteva reviste științifice, lansate încă în perioada sovietică, cum ar fi, de exemplu, *Agricultura Moldovei* sau *Электронная обработка*

Fig. 1. Dinamica publicării revistelor științifice în Moldova în perioada 1992-2010 (după datele CNC)

материалов. Potrivit datelor Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova (CNC), în anul 1992 au văzut lumina tiparului 14 reviste științifice, iar către anul 2009 numărul lor a ajuns la 71 de titluri¹ (fig. 1).

Menționăm că în statistica CNC sunt incluse doar publicațiile periodice științifice înregistrate la CNC și care au obținut ISSN. În același timp, remarcăm că în total la CNC sunt înregistrate 122 de reviste științifice și științifico-practice, însă unele dintre ele apar neregulat sau instituția editorială nu respectă Depozitul Legal, reglementat prin câteva legi.

În general, sporirea numărului de reviste științifice are loc concomitent cu dezvoltarea activității editoriale la nivel național, inclusiv prin creșterea numărului de publicații periodice de diferite tipuri. Astfel, conform datelor Biroului Național de Statistică numărul revistelor a crescut de la 99 de titluri în anul 2000 la 255 în anul 2009. Tirajul anual sumar al acestora

de asemenea s-a modificat ne semnificativ: de la 3431 mii de exemplare în anul 2000 până la 3257 mii de exemplare în anul 2009 [2, p. 212]. Totodată, tirajul fiecărui titlu de revistă s-a micșorat aproape de trei ori. Dacă în anul 2000 tirajul mediu al unei reviste era de 346 de exemplare, în anul 2009 tirajul mediu al unui serial a scăzut până la 128 de exemplare.

Revistele științifice determină nivelul de cercetare în diferite discipline academice. Există o interacțiune între nivelul de dezvoltare instituțională, de recunoaștere socială, numărul și diversitatea revistelor științifice. Acest lucru este evident și în cazul revistelor științifice din Moldova.

Pentru Republica Moldova este actuală problema monitorizării producției științifice și a evaluării performanțelor în cercetare la nivel internațional [3, p. 8]. Cu scopul asigurării sistemului de calitate în prezentarea producției științifice, în anul 2008, prin hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei (CSȘDT) în comun cu Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (CNAA) a fost aprobat *Regulamentul cu privire la evaluarea și clasificarea revistelor științifice* [8]. Acest Regulament a marcat

¹ Statistica CNC privind publicațiile periodice nu reflectă informația cu privire la publicațiile continue, de tipul analelor științifice, acestea fiind incluse în statistica de editare a cărților.

un moment de referință în evaluarea presei periodice științifice din Republica Moldova. Regulamentul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2009. În conformitate cu rezultatele evaluării, revistele științifice din Republica Moldova sunt clasificate în patru categorii. În urma evaluării, 71 de reviste au obținut statutul de publicație științifică de profil și au fost incluse în trei categorii. În anul 2011, în urma reevaluării și acreditării revistelor științifice, unele publicații au fost transferate la alte categorii, au fost incluse câteva reviste noi, iar câteva seriale au pierdut statutul de revistă științifică. Actualmente, din categoria A fac parte două reviste, din categoria B – 19 reviste, și din categoria C – 50 de reviste.

Revistele acreditate acoperă 23 de profiluri științifice. În categoria A au fost incluse revistele *Moldavian Journal of the Physical Sciences* și *Surface Engineering and Applied Electrochemistry* (Электронная обработка материалов), care au fost acreditate pentru două profiluri științifice: *Științe fizico-matematice* și *Tehnică*. Revistele din categoria B acoperă 16 profiluri științifice, în timp ce alte cinci profiluri sunt prezentate doar de revistele științifice de categoria C. Două profiluri științifice nu sunt acoperite de reviste științifice acreditate: *Arhitectură* și *Științe militare și securitate națională*. Menționăm că ponderea anumitor categorii de reviste diferă în cadrul profilurilor științifice concrete. Astfel, cele mai multe reviste științifice sunt acreditate pentru profilul *Economie* – 14 reviste. Pentru profilul *Drept* au fost acreditate 13 reviste, pentru profilurile *Tehnică* și *Medicină* – câte 11 reviste și câte nouă reviste pentru profilurile *Istorie*, *Pedagogie* și *Științe fizico-matematice*.

Știința, în majoritatea cazurilor, este o activitate colectivă, iar fără o interacțiune între membrii comunității științifice producerea de cunoștințe științifice poate să se stopeze sau face posibilă dublarea ex-

cesivă a producției științifice. Interacțiunile sociale între cercetători reprezintă un factor-cheie pentru producerea cunoștințelor științifice, datorat inclusiv normelor² care reglementează instituționalizarea științei [5, p. 116]. Aceasta transformă producția științifică nu atât într-un rezultat al efortului unui cercetător, ci, mai degrabă, este rezultatul unui proces cognitiv care implică întreaga comunitate științifică.

Sistemul revistelor științifice are misiunea de a realiza un echilibru între informația difuzată și interacțiunea socială a savanților. Din acest punct de vedere, calitatea revistelor științifice reflectă atât performanțele obținute în cercetarea științifică, cât și nivelul de interacțiune socială între savanți.

În scopul studierii interacțiunii sociale prin intermediul revistelor științifice am abordat analiza multidimensională a sistemului de reviste științifice din Moldova. Au fost supuse analizei cantitative și calitative 71 de publicații științifice acreditate de CNAA. Monitorizarea revistelor este limitată cronologic pentru perioada anilor 2006-2010. Stabilirea acestei perioade a fost impusă de mai mulți factori. În primul rând, vectorul analizei a fost direcționat către perioada nemijlocit după aprobarea *Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova*, în al doilea rând, este perioada de până și după acreditarea revistelor științifice.

Cu părere de rău, în Moldova nu există o bază de date națională care să ne permită realizarea analizei productivității științifice, determinarea impactului revistelor științifice la nivel național prin aplicarea indicatorilor scientometrici. Din aceste motive au fost analizate *de visu* 71 de re-

² Patru norme majore (comunitarism, universalism, dezinteres, scepticism organizat), care reprezintă etosul științei, au fost definite de R. Merton în lucrarea *A note on Science and democracy*, publicată în 1942.

viste acreditate. Ca surse de consultare a revistelor au servit: Camera Națională a Cărții, care deține Depozitul Legal al publicațiilor apărute pe teritoriul Republicii Moldova; Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei, precum și bibliotecile universităților.

Analiza revistelor a fost axată pe câțiva indicatori care ne permit să determinăm nivelul de interacțiune între savanți la nivel de coautori, precum și la nivelul de productivitate științifică pe plan național. Pentru analiza revistelor științifice au fost determinate următoarele categorii de indicatori: periodicitatea apariției revistei; numărul de articole publicate în revistă; volumul total al revistei, precum și volumul articolelor științifice publicate în fiecare număr al revistei; numărul de autori pentru fiecare articol științific.

Monitorizarea sistemului revistelor științifice acreditate de CNAA s-a desfășurat în perioada august 2010 – decembrie 2011. Pentru a putea face o analiză comparată între diferite categorii de reviste, în funcție de conținutul de bază, revistele științifice au fost catalogate convențional în cinci grupe³: (1) Științe fizico-matematice, Chimie, Tehnică, Informatică; (2) Științe ale naturii, Științe agricole; (3) Medicină, Farmacie, Medicină veterinară; (4) Științe economice; (5) Științe socioumane.

Rezultatele analizei ne permit să constatăm că unele reviste nu apar cu regularitate, iar altele și-au sistat apariția pentru o perioadă. De exemplu, în anii 2007-2008 nu s-a editat *Anuarul științific: Muzică, Teatru, Arte plastice*, din 2009 nu a fost editat niciun număr al revistei *Drept. Economie. Informatică*. De asemenea, în anul 2009 nu s-a editat *Revista de etnologie și culturologie*, iar în anul 2008 – *Analele științifice ale*

Asociației Chirurgilor Pediatri Universitari din Republica Moldova. Sunt invocate o serie de argumente, printre care problemele financiare ale instituției responsabile de editarea revistei. În afară de aceasta, apariția altor reviste nu este regulată și suficient de operativă. Astfel, către începutul anului 2011, 12 reviste științifice nu au editat niciun număr din cele preconizate pentru anul 2010.

În total, pentru perioada monitorizată, a fost preconizată apariția a 1448 numere de reviste, în timp ce au fost publicate doar 1200 de numere, 82,9 % din numărul total de numere planificate pentru editare. Menționăm că destul de des redacțiile revistelor practică editarea comasată a două numere de reviste, în acest caz a fost calculată apariția unui număr real de revistă. Totodată, această practică este folosită nu doar pentru comasarea numerelor în cadrul unui an, dar și pentru comasarea volumelor anuale. De exemplu, în anul 2009 au apărut șase volume ale revistei *Stratum plus* pentru perioada 2005-2009. Cea mai mare discrepanță între numărul volumelor planificate pentru editare și al celor apărute se observă în științele socioumane, ea reprezintă 171 de numere.

Din punctul de vedere al materialelor publicate, conținutul revistelor este divers: articole științifice, recenzii, opinii, strategii, proiecte de legi, aprecieri ale savanților etc. Dat fiind faptul că produsul final principal al activității științifice, prin care sunt comunicate rezultatele cercetărilor științifice, îl reprezintă articolul științific, a fost analizată ponderea acestui gen de document în cadrul revistelor acreditate. În urma analizei cantitativ-calitativă s-a constatat că raportul dintre volumul total al revistelor și volumul articolelor este aproximativ identic pe parcursul perioadei studiate, de la 80,2 %, în anul 2006, până la 84,7 %, în anul 2010. Iar pentru perioada

³ Catalogarea revistelor s-a realizat conform profilurilor științifice aprobate pentru perioada 2008-2010.

de cinci ani circa 83,6 % din volumul revistelor reprezintă articolele științifice.

A fost remarcat deja că interacțiunea socială a savanților la nivel formal se realizează prin intermediul publicațiilor științifice. Analiza publicațiilor științifice ne permite să evidențiem aportul savantului în realizarea unei cercetări, precum și relațiile de colaborare la nivelul unui grup de cercetători sau la nivel instituțional.

În perioada 2006-2010, în revistele acreditate de CNAA au fost publicate 22 129 de articole. Rata articolelor dintr-un anumit domeniu științific în perioada 2006-2010 este practic constantă (fig. 2).

Astfel, articolele din domeniul științelor socioumane reprezintă circa 44 % din totalul articolelor publicate în revistele analizate. Acest fapt demonstrează că la nivel național cercetarea științifică este dominată de științele socioumane. Posibil că aceasta se datorează unei libertăți și revigorări în cercetările socioumane, în care, timp îndelungat, „cadrele erau supuse unei riguroase selectări ideologice, iar rezultatele muncii cercetătorilor erau strict

reglementate de conjuncturismul partinic” [10, p. 275]. În același timp, remarcăm că ponderea publicațiilor savanților moldoveni în domeniul științelor socioumane la nivel internațional este foarte modestă. Conform datelor din *Web of Science (WoS)*, în perioada 2001-2010 au fost indexate 28 de publicații, iar cota publicațiilor din domeniul științelor socioumane reprezintă în medie 0,7 % pe an.

În domeniul medicinei, la nivel național, de asemenea a fost publicat un număr mare de articole. Astfel, numărul de articole în domeniul medicinei, farmaciei și medicinei veterinare reprezintă 26,6 % din totalul articolelor publicate în revistele acreditate în perioada 2006-2010. Cercetarea noastră a avut ca obiectiv de a determina nivelul de interacțiune socială a savanților prin participarea în comun la publicarea articolelor științifice. Analiza revistelor științifice din Moldova a permis să constatăm că nivelul de colaborare este diferit în științele reale, fundamentale, medicină și în științele socioumane.

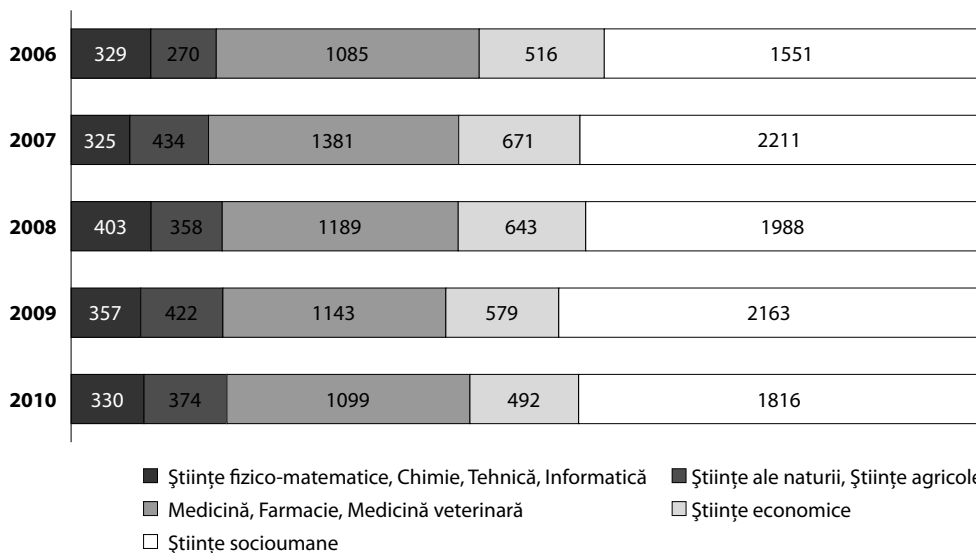

Fig. 2. Rata articolelor din diferite domenii științifice

În urma cercetării constatăm că în domeniul științelor fizico-matematice, chimiei, tehnicii și informaticii nivelul de colaborare este destul de înalt, circa 63 % din articolele publicate sunt un rezultat al cercetării comune și au fost scrise de doi-trei sau mai mulți autori. În domeniul științelor naturii și în cel al medicinei articolele scrise în colaborare reprezintă 55,5 % și, respectiv, 60,6 % din numărul de articole publicate în perioada 2006-2010. În același timp, în domeniul științelor economice – 26,3 %, iar în domeniul științelor socioumane doar 17,2 % din articolele publicate în perioada 2006-2010 au fost scrise în colaborare.

Pe baza rezultatelor obținute concluzionăm că domeniul științelor socioumane, precum și cel economic sunt domenii de cercetare preponderent individuale, ceea ce explică publicarea unui număr mai mare de articole semnate de un singur autor. Colaborarea savanților și, respectiv, comunicarea lor este destul de intensivă în domeniul științelor naturii, medicinei, științelor fizico-matematice, chimiei și tehnicii. Constatăm, de asemenea, că nivelul de colaborare este diferit și depinde de sfera de cercetare. Indubitabil, în domeniile de cercetare științifică care implică participarea specialiștilor din mai multe ramuri, cum ar fi medicina, biochimia ș.a., colaborarea este în extensiune. Astfel, rata articolelor publicate în colaborare în domeniul medicinei s-a majorat de la 61 % în anul 2006 la 63 % în anul 2010. În domeniul științelor fizico-matematice, chimiei, tehnicii și informaticii numărul articolelor scrise în colaborare, de asemenea, atestă o creștere permanentă, rata lor mărindu-se de la 58,7 %, în anul 2006, la 61,8 %, în anul 2010. Aceste publicații sunt un rezultat de cooperare atât în cadrul instituției, colaborării interinstituționale, cât și a celei internaționale. Unul din motivele care contribuie la sporirea cooperării în publicarea articolelor, în special cu participare internațională,

este simplificarea comunicării prin intermediul internetului și al poștei electronice. În același timp, menționăm că intensitatea colaborării este diferită chiar și în cadrul grupului științelor fizico-matematice, chimiei, tehnicii și informaticii. Astfel, interacțiunea savanților în domeniul chimiei, care se soldează cu articole scrise în colaborare, este mai fecundă în comparație cu rezultatele colaborării savanților în domeniul matematicii sau chiar în domeniul fizicii. Analiza cantitativ-calitativă a revistelor *Chemistry Journal of Moldova*, *Computer Science Journal of Moldova* și *Moldavian Journal of the Physical Sciences* a demonstrat că numărul articolelor scrise în colaborare și publicate în revista *Chemistry Journal of Moldova* constituie 81,5 % din totalul articolelor publicate în această revistă în perioada 2006-2010. În revista *Computer Science Journal of Moldova* numărul articolelor publicate în colaborare reprezintă 49,5 % din articolele publicate în perioada nominalizată, iar în revista *Moldavian Journal of the Physical Sciences* articolele scrise în colaborare reprezintă 79,8 % din totalul de articole publicate în ultimii cinci ani.

Helmut Abt a constatat că există deosebiri între diferite științe în ceea ce privește numărul mediu de autori pentru un articol. Astfel, H. Abt afirmă că, în cele 16 domenii analizate, numărul de autori per articol variază de la 2,83 autori per articol în matematică până la 9,41 în domeniul fizicii [1, p. 110]. Analiza cantitativ-calitativă a revistelor științifice din Moldova a demonstrat că numărul de autori per articol de asemenea variază în diferite domenii de cercetare. Astfel, în medie, în domeniul științelor fizico-matematice, chimiei, tehnicii și informaticii se atestă un număr de 2,5 autori per articol. De remarcat însă că și în cadrul acestor științe se observă diferențe evidente: sunt identificați 3,98 de autori per articol în domeniul chimiei, 3,51

în domeniul fizicii sau 2,38 de autori per articol în domeniul energeticii.

Revistele joacă un rol vital în diseminarea informațiilor în cadrul disciplinelor, iar articolele publicate formează temelia pe care se bazează în continuare activitatea științifică. Prezervarea informației științifice prin intermediul articolului și al revistei științifice are o importanță esențială pentru cercetările științifice.

Analiza opiniilor cercetătorilor din 10 instituții științifice din Moldova denotă faptul că revistele științifice sunt considerate drept cel mai important mijloc formal de comunicare în știință. Astfel, 30,5 % din respondenți au apreciat că revistele științifice sunt cel mai important mijloc de comunicare formală.

În același timp a fost solicitată opinia savanților cu referire la funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească o revistă științifică (fig. 3). În topul funcțiilor atribuite revistelor științifice sunt diseminarea informației științifice (65 %), certificarea calității cercetării (47,4 %), validarea rezultatelor cercetării științifice (47,2 %), crearea imaginii cercetătorului (36,8 %), arhivarea cunoștințelor științifice (36,2 %).

Constatăm deci că oamenii de știință din Moldova atribuie și apreciază aceleași funcții ale revistelor științifice.

30,4 % din cei chestionați au menționat că diseminarea operativă a informației este foarte importantă atunci când este publicat un articol în revistă, 48,3 % au apreciat această funcție ca fiind importantă și doar 0,9 % consideră diseminarea operativă neimportantă. Valoarea altei funcții – înregistrarea cercetării, de asemenea este apreciată prin faptul că permite unui savant să pretindă la prioritatea rezultatelor cercetării, iar prin publicarea articolului într-o revistă științifică sunt garantate drepturile de autor. Astfel, 52,6 % din respondenți consideră că în cazul publicării unui articol este foarte important ca revista să asigure posibilitatea de a păstra drepturile de autor.

Funcția de certificare este asigurată prin calitatea revistei (cum ar fi, calitatea procesului de recenzare și încrederea colegiului de redacție). Mai mult de o treime (39,5 %) din subiecții sondajului au apreciat calitatea revistei ca fiind cel mai important factor în căutarea informației științifice, iar

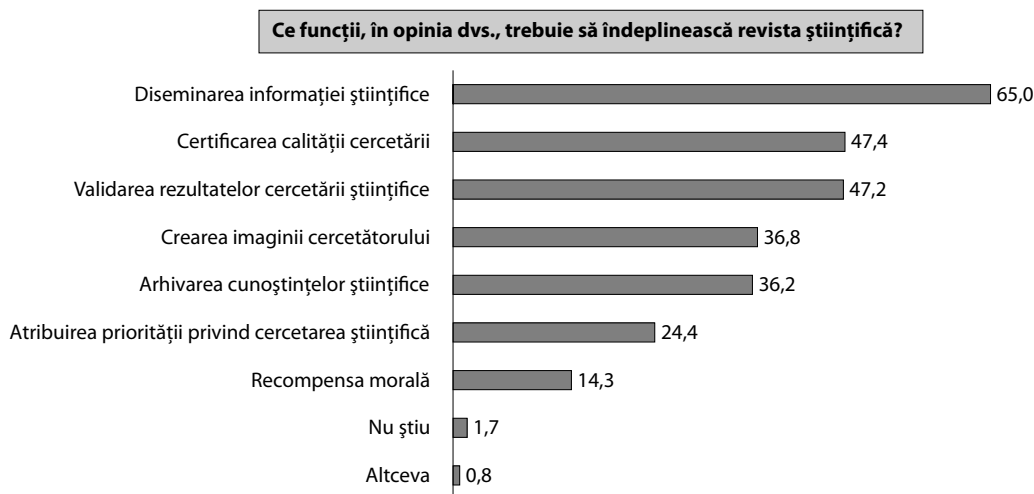

Fig. 3. Opiniile savanților privind funcțiile revistelor științifice (%)

24,7 % au remarcat reputația colegiului de redacție ca fiind foarte importantă pentru publicarea într-o revistă științifică. De asemenea, crearea imaginii cercetătorului prin promovarea rezultatelor cercetărilor sale a fost apreciată ca foarte importantă de 48,5 % respondenți, care consideră această funcție destul de valoroasă când se ia decizia de a publica un articol.

În concluzie, putem menționa că publicarea științifică este un sistem comunicațional necesar comunității științifice pentru a-și valida rezultatele cercetărilor științifice, precum și pentru a informa comunitatea academică sau publicul larg despre ele.

Sistemul de reviste științifice din Moldova include 71 de reviste acreditate, dintre care doar două sunt catalogate în categoria A, având vizibilitate internațională. Din categoria B fac parte 19 reviste și din categoria C – 50 de reviste. Actualmente, din punct de vedere tematic, revistele acoperă 23 de profiluri științifice.

Revistele științifice din Moldova nu înregistrează o apariție regulată și operativă. Anual nu văd lumina tiparului circa 15 % din numerele preconizate. Pentru perioada de cinci ani circa 83,6 % din volumul revistelor reprezintă articolele științifice, restul volumului este acoperit de recenzii, informații despre conferințe științifice, articole consacrate aniversărilor savanților etc.

În perioada 2006-2010, în revistele acreditate de CNAA au fost publicate 22 129 de articole. Articolele din domeniul științelor socioumane reprezintă circa 44 % din totalul articolelor publicate în revistele analizate.

Circa 50 % din cercetătorii din Moldova consideră că revistele științifice sunt un mijloc important de comunicare, iar o treime din respondenți au apreciat că revistele științifice sunt cel mai important mijloc de comunicare formală.

Referințe bibliografice

1. Abt, H.A. *The frequencies of multinational papers in various sciences*. In: *Scientometrics*. 2007, vol. 72, nr. 1, p. 105-115.
2. *Anuarul statistic al Republicii Moldova*. Ch.: Statistica, 2010. 572 p.
3. Canțer, Valeriu; Minciună, Vitalie; Toma, Simion. *Modernizarea sistemului național pentru acreditare orientat spre sporirea eficienței și calității cercetării*. În: *Akademios*. 2009, nr. 2 (13), p. 8-14.
4. *Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova*. În: *Monitorul Oficial*. 2004, nr. 125-129, 30 iulie, p. 1479-1483.
5. David, P.A. *Communication norms and the collective cognitive performance of invisible colleges*. In: *Creation and transfer of knowledge*. Berlin: Springer-Verlag, 1998, p. 115-161.
6. Duca, Gheorghe. *Contribuții la societatea bazată pe cunoaștere (Knowledge Society)*. Ch.: ÎEP Știința, 2007. 288 p.
7. Meadows, A.J. *Communicating research*. London: Academic Press. 1998. 226 p.
8. *Regulamentul cu privire la evaluarea și clasificarea revistelor științifice* [on-line]. 2008 [citat pe 28.02.2012]. Disponibil: <http://www.cnaa.md>
9. *SCImago. SJR – SCImago Journal & Country Rank* [citat pe 28.02.2012]. Disponibil: <http://www.scimagojr.com>
10. Spătaru, Tatiana. *Formarea responsabilității ecologice în contextul dezvoltării durabile a societății (în baza investigațiilor sociologice din Republica Moldova)*: Teza de doctor habilitat în sociologie la specialitatea 22.00.04. Ch.: AȘM, 2005. 343 p.
11. UNESCO. *Science Report 2010: The current status of science around the World*. Paris: UNESCO Publishing, 2010. 538 p.